

Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriaus 2022 m. veiklos ataskaita

2022 m. IBBY Lietuvos skyriaus veiklos metai prasidėjo nuo Vilniaus knygų mugės, kurioje jau tradiciškai buvo pristatyti IBBY geriausių 2021 m. knygų vaikams ir paaugliams nominantai ir paminėta jubiliejinė proga – būsiami 30-ieji apdovanojimai.

Pirmąją Vilniaus knygų mugės dieną, vasario 24 d., prasidėjęs karas visas kultūrinės organizacijas privertė ieškoti būdų pagelbėti kolegoms Ukrainoje. IBBY Lietuvos skyrius nebuvo išimtis: jau pirmosiomis karo dienomis 12 kultūrinių organizacijų iš trijų Baltijos šalių, tarp jų ir IBBY Lietuvos skyrius, pasirašė kreipimąsi, skirtą Bolonijos, Frankfurto ir Londono knygų mugių organizatoriams. Kreipimesi buvo prašoma eliminuoti oficialius Rusijos Federacijos atstovus ir jų standus iš mugių turinio.

Karas dominavo visus metus ne tik politiniame, socialiniame, bet ir kultūriniame gyvenime. Visus metus IBBY Lietuvos skyrius užėmė aktyvią poziciją bendraudamas su IBBY centriniais valdymo organais ir ieškodamas būdų pagelbėti Ukrainos kolegoms bei deklaruodamas griežtą poziciją Rusijos Federacijos atstovų buvimo organizacijoje, o ypač jos valdymo organuose, atžvilgiu. Ši pozicija pasireiškė trimis protesto laiškais, kurie buvo išsiųsti pasaulinei IBBY bendruomenei ir pasirašyti dešimties nacionalinių IBBY skyrių. Šiais protesto laiškais buvo reikalaujama eliminuoti rusų atstovus iš organizacijos valdymo organų. Pasklidus žinioms ir kilus tarptautiniam skandalui, iš vienos tokios pozicijos – H. Ch. Anderseno medal komisijos pirmininkės pareigų – atsistatydino Rusijos Federacijos atstovė Anastasija Archipova. Kita pagalbos išraiška buvo lėšų, skirtų IBBY Ukrainos ir Moldovos nacionaliniams skyriams bei Ukrainos bibliotekoms, rinkimas.

30-ieji IBBY geriausių metų knygų vaikams ir paaugliams apdovanojimai vyko tradiciškai – minint Tarptautinės vaikų knygos dieną, balandžio 2 d.. Nors stelbiami didžiulio nerimo dėl karo Ukrainoje, kartu jie buvo sklidini vilties, kad vaikų literatūra teikia nusiramimą, paguodą ir viltį net sunkiausiomis istorinėmis aplinkybėmis, dėl to neabejotinai verta ją propaguoti bei skleisti žinias apie aukščiausios meninės vertės literatūrą vaikams ir paaugliams. Iškilmingą apdovanojimų ceremoniją, kurią galima pažiūrėti IBBY Lietuvos skyriaus Youtube paskyroje, vedė aktorius ir režisierius Mykolas Vildžiūnas, meninę programą atliko jaunas akordeono virtuožas Jonas

Vozbutas, binauralinio spektaklio „O kas toliau?“, režisuoto Balio Latėno, ištrauką atliko aktorės Rūta Žibaitytė, Paulina Simutytė ir Greta Paukštė, geriausių metų kūrinių ištraukas skaitė aktoriai Aistė Lasytė ir Vygandas Valeiša, o Vytauto Kernagio dainą „Baltas paukštis“ atliko aktorius Martynas Vaidotas. Cereemoniją savo buvimo nuskaidrino ir jaunoji Tarptautinei vaikų knygos diena paminėti skirto plakato konkurso, organizuoti IBBY Lietuvos skyriaus, nugalėtoja – penkerių Smiltė.

2022 m. buvo pokyčių metai IBBY Lietuvos skyriaus leidžiamam žurnalui apie vaikų literatūrą „Rubinaitis“. Nuo 101-ojo numerio atsinaujino žurnalo dizainas, apimtis, kai kurios rubrikos, o visiems šiems pokyčiams vadovavo nauja vyriausioji redaktorė Džiuljeta Maskuliūnienė ir atsinaujinusi redakcinė kolegija.

2022 m. buvo paskelbtas IBBY Garbės sąrašas, kuriame ir trys lietuviškos pavardės – rašytojo Mariaus Marcinkevičiaus, dailininkės Monikos Vaicenavičienės ir vertėjos Alvydos Gaivenienės.

2022 m. vyko 38-asis pasaulinis IBBY kongresas Malaizijoje, Putrajaya mieste. Jame Lietuvai atstovavo Goda Baranauskaitė-Dangovienė, Agnesa Kenešytė-Gricė, Rūta Lazauskaitė ir Inga Mitunevičiūtė. Inga Mitunevičiūtė skaitė pranešimą „International Success of Lithuanian Exile Stories: the case of ‘Between Shades of Grey’ and ‘Siberian Haiku’“ (liet. „Tarptautinė lietuvių tremties istorijų sėkmė: „Tarp pilkų debesų“ ir „Sibiro haiku“ atvejis“).

Visus 2022 m. vykdyta veikla:

- leistas žurnalas „Rubinaitis“ (4 numeriai per metus);
- administruota, pildoma, palaikoma vaikų literatūros informacijos svetainė www.ibbylietuva.lt;
- teiktos Lietuvos kūrėjų nominacijos įvairiems nacionaliniams ir tarptautiniams literatūriniais apdovanojimams;
- bendrauta su IBBY sekretoriatu Bazelyje, teikta informacija naujienlaiškiams „IBBY Europe“;

Visus 2022 m. vykdyti projektai:

- Sparnus suteikiančios istorijos: vaikų literatūros apdovanojimams – 30!“ (dalinė LKT parama)
- „Skaitymas – langas į save ir pasaulį“ (dalinė SRTRF parama)